

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาธกฤต จันทโร¹ สุนทรี วรรณไพเราะ² ศิลป์ชัย สุวรรณมณี³¹นักศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา 90000^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา 90000

Corresponding Author, Email: krupom12@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 384 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามภูมิภาค เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การบริหารจัดการ (ADMIN) การมีส่วนร่วมของบุคลากร (PARTI) และทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (RESOU) ตามลำดับ โดยทั้งสามปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC) ได้ร้อยละ 50.4 ($R^2 = 0.504$) สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ:

$$POLIC = 1.332 + 0.356ADMIN + 0.186PARTI + 0.136RESOU$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน:

$$POLIC = 0.432ADMIN + 0.191PARTI + 0.173RESOU$$

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, นโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา, พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

RESEARCH

Factors Affecting the Implementation of Educational Quality Management Policy of Schools Under the Primary Educational Service Area Office in Educational Innovation Area Provinces

Thaphakit Chantrasaro¹ Suntaree Wannapairo² Sinchai Suwanmanee³

¹Students of Master of Education Program, Thaksin University, Songkhla Province 90000, Thailand

^{2,3}Lecturers of Master of Education Program, Thaksin University, Songkhla Province 90000, Thailand

Corresponding Author, Email: krupom12@gmail.com

Abstract

This research aims to study factors affecting the implementation of educational quality management policy of schools under the primary educational service area office in educational innovation area provinces and predicting equations. Research samples were 384 administrators and teachers, selected by stratified random sampling by region. The instrument for collecting data was a questionnaire. The statistics used for data analysis was stepwise multiple regression analysis.

The research results revealed that factors that positively affect the implementation of educational quality management policy with a statistically significance level of .01 consisted of 3 factors that in order from most to least influential were as follows; administration and management (ADMIN), personnel participation (PARTI), and resource and supporting (RESOU), respectively. These factors could predict the implementation of educational quality management policy (POLIC) at 50.4% ($R^2 = 0.504$) that can be used to create a predicting equation as follows:

Raw score equation:

$$POLIC = 1.332 + 0.356ADMIN + 0.186PARTI + 0.136RESOU$$

Standard score equation:

$$POLIC = 0.432ADMIN + 0.191PARTI + 0.173RESOU$$

Keyword: Administration, Educational Quality Management Policy, Educational Innovation Area

บทนำ

“คน” เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของทุกสังคม สังคมใดเต็มไปด้วยทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สังคมนั้นย่อมมีคุณภาพตามไปด้วย การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนระดับประถมศึกษาที่จะเติบโตใหญ่เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคตของสังคมไทยต่อไป อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา จะพบว่าวิกฤตการณ์ทางการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือเรื่องคุณภาพการศึกษา ทำให้คนไทยบางส่วนที่มีฐานะร่ำรวยหาทางออกโดยการส่งลูกหลานไปเรียนต่อต่างประเทศ ในขณะที่คนไทยอีกส่วนหนึ่งก็พยายามให้ลูกหลานได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่คิดว่ามีคุณภาพดี ส่วนคนที่ไม่มีความหวังซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศจำต้องยอมให้ลูกหลานเรียนในโรงเรียนที่ไม่แน่ใจในคุณภาพต่อไป ด้วยปัญหาดังกล่าวรัฐบาลไทยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาสถานศึกษาของไทยให้มีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีความมั่นใจที่จะส่งลูกหลานไปเรียน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการทางด้านการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เป็นที่พอใจของผู้รับบริการ ผ่านการออกนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีจุดเน้นที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย ยุกระดับคุณภาพการศึกษา การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน (Quick Policy) เพื่อสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นดังกล่าว เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ทั้งนี้นโยบายดังกล่าวประกอบด้วย 10 ด้าน ดังนี้ 1) การนำพระบรมราโชบายในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ 2) ส่งเสริมด้านประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง คุณธรรม จริยธรรม 3) การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย 4) การจัดการศึกษาปฐมวัย 5) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 6) พาน้องกลับมาเรียน 7) โรงเรียนคุณภาพ 8) แก้ไขภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) 9) นำผล RT, NT และ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 10) ความปลอดภัยในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

ปัจจุบันการแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเรื่องที่ยากเย็นแสนเข็ญ ซึ่งส่วนหนึ่งของปัญหานี้เกิดจากระบบการศึกษาของไทยมีขนาดใหญ่และถูกออกแบบการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง ในขณะที่แต่ละพื้นที่มีสถานการณ์ ข้อมูล บริบท ปัญหาศักยภาพ และเงื่อนไขที่หลากหลาย นั้นหมายถึงการมีโจทย์ของการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการประกาศนโยบายแบบเหมารวมให้กับโรงเรียนแต่ละแห่งที่มีบริบทต่างกัน จึงยากต่อการพัฒนาที่จะให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัจจุบันรัฐบาลไทยจึงกำหนดให้มีพื้นที่การศึกษาขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นั่นคือพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (วาทินี พูลทรัพย์, 2563)

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาการจัดการคุณภาพการศึกษาตามแต่ละบริบทพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษาได้มีอำนาจ และอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บริบทของตนเอง ในปี พ.ศ. 2566 พื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษามีทั้งหมด 19 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัด

เชียงใหม่ จังหวัดระยอง จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล จังหวัดสุโขทัย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดกระบี่ จังหวัดตราด จังหวัดสระแก้ว จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดจันทบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดอุบลราชธานี (สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, 2566)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเกิดขึ้นของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จะเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการจัดการคุณภาพการศึกษาได้ เนื่องจากสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวได้มีอำนาจ และอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บริบทของตนเอง แต่การที่พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจะสามารถแก้ปัญหา การจัดการคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการ ตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา เพื่อที่จะสามารถนำปัจจัยดังกล่าวไปใช้วางแผนการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ที่ต้องการให้เกิดการศึกษาที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปีการศึกษา 2566 ทั้ง 19 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ศรีสะเกษ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดระยอง จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล จังหวัดสุโขทัย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดกระบี่ จังหวัดตราด จังหวัดสระแก้ว จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดจันทบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดอุบลราชธานี รวมจำนวนทั้งสิ้น 92,741 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 384 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน กัลยา วาณิชยบัญชา, 2561) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ภูมิภาคเป็นตัวแบ่ง ได้จำนวนทั้งหมด 5 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ จากนั้นเทียบสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรในแต่ละภูมิภาค แล้วจึงสุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละภูมิภาค ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของบุคลากร ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน และการบริหารจัดการ ปัจจัยละ 5 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามระดับของปัจจัย คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย 10 ด้าน ดังนี้ 1) การนำพระบรมราโชบายในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ 2) ส่งเสริมด้านประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง คุณธรรม จริยธรรม 3) การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย 4) การจัดการศึกษาปฐมวัย 5) การจัด การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 6) พาน้องกลับมาเรียน 7) โรงเรียนคุณภาพ 8) แก้ไขภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) 9) นำผล RT, NT และ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 10) ความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านละ 3 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามระดับของการดำเนินการ คือ ระดับการดำเนินการมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

เครื่องมือในการวิจัย ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้ 1) ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องด้านโครงสร้าง เนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม พบว่า แบบสอบถามทั้ง 2 ตอน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ในทุกรายการข้อคำถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือนิยาม และ 2) ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่ที่นวัตกรรมการศึกษา ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 ชุด พบว่า แบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.957 และ 0.966 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ (กัลยา วาณิชบัญชา, 2561)

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้ 1) สร้างแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form เป็นเครื่องมือ 2) ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล 3) เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จึงดำเนินการส่งลิ้งค์แบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านทาง กล้องข้อความส่วนตัวของเฟซบุ๊ก พร้อมเอกสารชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อขอความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ 4) เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยก่อนนำตัวแปร เข้าสู่สมการถดถอย จะทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ต้องมีค่าไม่เกิน 0.80 (Hair et al., 2018) แล้วจึงนำตัวแปรเข้าสู่สมการ และนำค่าน้ำหนักของตัว

แปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ที่สามารถพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้ รวมถึงค่าคงที่ของการพยากรณ์ ไปสร้างเป็นสมการของการพยากรณ์ต่อไป

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรพยากรณ์ มี 4 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (LEADE) การมีส่วนร่วมของบุคลากร (PARTI) ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (RESOU) และการบริหารจัดการ (ADMIN) และตัวแปรเกณฑ์ มี 1 ตัวแปร คือ การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปรเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับตัวแปรเกณฑ์ คือ การบริหารจัดการ (ADMIN) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.683 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (LEADE) การมีส่วนร่วมของบุคลากร (PARTI) ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (RESOU) และการบริหารจัดการ (ADMIN) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.501 ถึง 0.738 ซึ่งไม่เกิน 0.80 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป จึงไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) (Hair et al., 2018) ดังนั้นตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวจึงสามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	LEADE	PARTI	RESOU	ADMIN	POLIC
LEADE	-	0.714**	0.501**	0.680**	0.523**
PARTI		-	0.522**	0.645**	0.560**
RESOU			-	0.738**	0.591**
ADMIN				-	0.683**
POLIC					-

**p-value < .01

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา

หลังจากผ่านการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรแล้ว จะนำตัวแปรเข้าสู่สมการโดยเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับตัวแปรเกณฑ์นำเข้าสู่สมการเป็นตัวแปรแรก แล้วดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา พบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการมี 3 ตัวแปร เรียงลำดับการเข้าสู่สมการได้ ดังนี้ ADMIN, PARTI และ RESOU จะเห็นได้ว่าตัวแปรตัวแรกที่เข้าสู่สมการ คือ การบริหารจัดการ (ADMIN) สามารถพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.466 แสดงว่า การบริหารจัดการสามารถพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาได้ร้อยละ 46.6 และเมื่อตัวแปรการมีส่วนร่วมของบุคลากร (PARTI) และทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (RESOU) มาพิจารณาร่วม โดยเพิ่มเข้าสู่สมการ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาได้สูงขึ้นเป็นร้อยละ 49.0 และ 50.4 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เมื่อใช้ตัวแปรพยากรณ์ทำการพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	S.E.	F	p-value
ADMIN	0.683	0.466	0.397	333.316**	.000
ADMIN, PARTI	0.700	0.490	0.389	183.333**	.000
ADMIN, PARTI, RESOU	0.710	0.504	0.384	128.643**	.000

**p-value < .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC) มี 3 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การบริหารจัดการ (ADMIN) (Beta = 0.432) การมีส่วนร่วมของบุคลากร (PARTI) (Beta = 0.191) และทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (RESOU) (Beta = 0.173) ตามลำดับ โดยพบว่าเมื่อระดับการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของบุคลากร และทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนเพิ่มขึ้น 1 ระดับ จะทำให้การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา เพิ่มขึ้น 0.356, 0.186 และ 0.136 เท่า ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC)

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	Beta	t	p-value
a (constant)	1.332	0.161		8.304**	.000
ADMIN	0.356	0.049	0.432	7.199**	.000
PARTI	0.186	0.046	0.191	4.026**	.000
RESOU	0.136	0.042	0.173	3.210**	.001

**p-value < .01

3. ผลการสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนในตารางที่ 3 สามารถนำค่าน้ำหนักของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ที่สามารถพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้ รวมถึงค่าคงที่ของการพยากรณ์ ไปสร้างเป็นสมการพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ:

$$\text{POLIC} = 1.332 + 0.356\text{ADMIN} + 0.186\text{PARTI} + 0.136\text{RESOU}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน:

$$\text{POLIC} = 0.432\text{ADMIN} + 0.191\text{PARTI} + 0.173\text{RESOU}$$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา มี 3 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

1. การบริหารจัดการ มีอิทธิพลสูงสุดต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโครงสร้างของ การบริหารงาน ขององค์การ จะเห็นได้ชัดว่ายิ่งมีจำนวนหน่วยงานหรือองค์การเข้ามาเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมากเพียงใด ก็จะทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ตามไปด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานนั้นจะมีความคาดหวัง มีผลประโยชน์ อีกทั้งมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจ ตัดสินใจนโยบายจะต้อง พยายามหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจที่มีความซับซ้อนสูง หรือมีสายบังคับบัญชายาวเกินไป เนื่องจากลักษณะดังกล่าว นี้จะส่งผลให้เกิดการบิดเบือนวัตถุประสงค์ของนโยบาย และการใช้ดุลยพินิจของ ผู้ปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของนโยบายดังจะส่งผลให้กลายเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (นพ ภัค จิตมั่นคงธรรม, 2562) สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพศาล บรรจสุวรรณ์ (2558) พบว่า ความสามารถด้านการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยความสำเร็จที่มีผลต่อการนำนโยบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติใน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ การศึกษาของ จิรญา หนองหารพิทักษ์ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก และการศึกษาในบริบทของต่างประเทศของ Kinyua and Theuri (2016) พบว่า การจัดการของ โรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในมณฑลมิวตา (Mvita) และชังกัมเว (Changamwe) รัฐมอมบาซา (Mombasa) ประเทศเคนยา

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากร มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยบุคลากรทางการศึกษาเป็น ส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน เพื่อให้นโยบายต่าง ๆ สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือเมื่อมีการ กำหนดนโยบายแล้ว จะถูกนำไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนนโยบายจากผู้ปฏิบัติ และ ผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบายนั้น โดยผู้กำหนดนโยบายควรมีการวิเคราะห์ให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มแรกว่ามีกลุ่ม ผู้สนับสนุนมากกว่ากลุ่มคัดค้าน เพื่อที่จะป้องกันการเกิดการขัดขวางการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ การศึกษาของปิยนุช ลอยเลิศหล้า และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2561) พบว่า การจัดระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาของอสม่า เยาวราช และคณะ (2565) พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากร เป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อการนำนโยบายด้านการศึกษาไปปฏิบัติของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และการศึกษาในบริบท ต่างประเทศจากการศึกษาของ Kinyua and Theuri (2016) พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในมณฑลมิวตา (Mvita) และชังกัมเว (Changamwe) รัฐมอมบาซา (Mombasa) ประเทศเคนยา

3. ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ แผนงานหรือ โครงการใด แม้จะมีปัจจัยอื่นครบถ้วน แต่ถ้าขาดปัจจัยเรื่องทรัพยากรในการสนับสนุน แผนงานและโครงการอาจ ประสบความล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มต้นลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของธนิกันต์ กุลเทียมสิน และอัญญ

ชนา พานิช (2561) พบว่า ความพร้อมของทรัพยากร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 การศึกษาของสันติชูชัย ชำนาญ และคณะ (2564) พบว่า การสนับสนุนทรัพยากร เป็นปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนํานโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการศึกษาของ Kinyua and Theuri (2016) พบว่า ความพร้อมของทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในประเทศเคนยา

สำหรับปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา อาจเป็นเพราะเมื่อพิจารณาปัจจัยการจัดการคุณภาพการศึกษาทั้ง 10 ด้าน ส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับครูผู้สอนเป็นหลัก อาจเกี่ยวข้องกับผู้บริหารน้อยกว่าครู ดังนั้นการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สูง จึงอาจไม่ได้ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนิกานต์ กุลเทียมสิน และอัญชนา พานิช (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ การนํานโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติ

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา (POLIC) มี 3 ปัจจัย โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ การบริหารจัดการ (ADMIN) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากร (PARTI) และ ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน (RESOU) ตามลำดับ โดยทั้งสามปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาได้ร้อยละ 50.4 ส่วนปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา จากข้อค้นพบของงานวิจัย สามารถสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ:

$$POLIC = 1.332 + 0.356ADMIN + 0.186PARTI + 0.136RESOU$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน:

$$POLIC = 0.432ADMIN + 0.191PARTI + 0.173RESOU$$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การบริหารจัดการเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการมากเป็นพิเศษ โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ให้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้ง บุคลากรของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มปัจจัยในการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลการศึกษามากขึ้น เช่น ปัจจัยด้านการสื่อสารองค์กร โครงสร้างองค์กร และวัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายการจัดการคุณภาพการศึกษาในมิติอื่น ๆ ได้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2561). สถิติสำหรับงานวิจัย. เชียงใหม่: สามลดา.
- กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จิรญา หนองหารพิทักษ์. (2565). ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก [ดุชนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- เฉลิมพล และชน. (2550). สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธนิกันต์ กุลเทียมสิน และอัญญา พานิช. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร, 11(3), 1557–1574.
- นันทกาญจน์ เบญจเด็มอะห์ลี. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการคงสภาพระบบเก่าของโรงเรียนปอเนาะในเจดสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ [วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพภัค จิตมั่นคงธรรม. (2562). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ [วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ. (2551). สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาของสถาบันศึกษาปอเนาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ปิยนุช ลอยเลิศหล้า และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2561). การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 9(3), 149–157.
- ประกิจ ประจณปัจฉนิก. (2516). การปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม [วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟาริต เตมะหมัด. (2550). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มุหำมัดรุษานี บากา. (2554). การบูรณาการสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มุฮำมัดนาเซ สามะ. (2552). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วาทีนิ พูลทรัพย์. (2563). องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา [ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. (2/10/2567). ข้อมูลโรงเรียนเอกชน สถาบันศึกษาปอเนาะ. สืบค้นจาก <https://www.opec.go.th/website/>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). นโยบายเร่งด่วน สพฐ. (Quick Policy 2565). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. (2566). ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุชิน เพ็ชรภักดิ์. (2544). การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.
- สุรียา หะยีเหียบ. (2564). สภาพปัญหา ความคาดหวัง และแนวทางการพัฒนาการศึกษาสถาบันศึกษาปอเนาะ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล. วารสารอัล-ฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 11(22), 219–233.
- สำลี รักสุทธี และคณะ. (2545). ตารางวิเคราะห์หลักสูตรขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: พ.ศ. พัฒนา.
- สันติสุขชัย ชำนาญ, กุลชลี จงเจริญ และชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2564). ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาไปปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 49(4), 1–14.
- อับดุลรอชิด เจมะมะ. (2556). ภูมิปัญญาและทุนเดิมของปอเนาะ. แผนงานสร้างเสริมสุขภาวะมุสลิมไทย, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- อับบัส ยีรัน. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อาอิด๊ะ เจ๊ะแหว. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิสมาอีล เบญจสมิทธิ. (2551). บทบาทด้านการศึกษาและการเมืองของชัยควันอะหมัด อัลพะฏอนีย์ (พ.ศ. 2399–2451) [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต และนุমান หะยีมาแซ. (2553). ทฤษฎีใหม่สถาบันการศึกษามุสลิม จังหวัดชายแดนภาคใต้: ความจริงที่ยังไม่ถูกเปิดเผย. สงขลา: สลาดันการวิจัยและวิชาการ.
- ไพศาล บรรจสุวรรณ์. (2558). การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี [ดุขนิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อสมมา ยาวราช, จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และปริยาภรณ์ ตั้งคุณนันต์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายด้านการศึกษาไปปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 19(2), 197–212.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2018). *Multivariate data analysis* (8th ed.). London: Pearson Education.

Kinyua, C. M., & Theuri, F. S. (2016). Factors influencing the implementation of universal primary education in Mvita and Changamwe Sub Counties, Mombasa. *IOSR Journal of Business and Management*, 18(5), 70–77